

**NIE RYZYKUJESZ
GDY ZNASZ I SZANUJESZ**

Bezpieczna obsługa zwierząt w gospodarstwie rolnym.

„Nie ryzykujesz, gdy znasz i szanujesz”, to hasło jednej z kampanii prewencyjnych KRUS. Ma ona na celu popularyzowanie sposobów zapobiegania wypadkom i chorobom zawodowym rolników, związanym z hodowlą zwierząt w gospodarstwach rolnych.

Do zdarzeń wypadkowych, tj. uderzenie, przygnieceniem, ugryzienie przez zwierzęta dochodzi najczęściej podczas codziennej ich obsługi, m.in. prac związanych z zadawaniem karmy, udojem, czyszczeniem pomieszczeń inwentarskich, przepędzaniem lub załadunkiem zwierząt na środki transportu, zabiegami zoohigienicznymi.

Rolnicy nie zawsze postrzegają zwierzęta hodowlane jako źródło zagrożenia.

Do najczęstszych przyczyn wypadków z ich udziałem zaliczamy:

- nieznaną zachowań (behawiorystyki) zwierząt,
- wejście pomiędzy zwierzęta bez ich uprzedzenia np. głosem,
- zaskoczenie niespodziewanym zdarzeniem,
- narowistość i agresja zwierząt, niewynikające z ich fizjologii (np. z rui, pierwszej laktacji, porodu, zapalenia wymion itp.),
- niewłaściwy sposób obsługi zwierząt, w tym niezachowanie szczególnej ostrożności przy obsłudze zwierząt niebezpiecznych,
- niezapewnienie zwierzętom dobrostanu, nadmierne zagęszczenie, brak dostępu do paszy, wody i wybiegów oraz wynikająca z tego agresja zwierząt,
- nieużywanie przy obsłudze zwierząt poskromów, płyt przepędowych itp.

W celu minimalizacji ryzyka zachorowania na choroby odzwierzęce należy pamiętać o właściwej organizacji pracy oraz zachowaniu właściwych zasad higieny, dlatego:

- wydziel, najlepiej w budynku inwentarskim, pomieszczenie, w którym mógłbyś myć ręce, przebierać się i przechowywać odzież roboczą;
- ze zwierzętami pracuj w odzieży przeznaczonej wyłącznie do tego celu. Pamiętaj, że zwierzęta mogą źle reagować na intensywny zapach (np. perfum, alkoholu, środków ochrony roślin itp.);
- myj starannie ręce przed pracą i po jej zakończeniu;
- nie zapominaj o wymyciu dojarki przed rozpoczęciem udoju. Mleko łatwo zakazić, jest bowiem dobrą pożywką dla bakterii;

- dbaj o czystość pomieszczeń inwentarskich. Co najmniej dwa razy w roku, wczesną wiosną i jesienią, gruntownie je oczyszczaj, maluj i odkażaj wapnem;
- wybiegi dla zwierząt, drogi na pastwisko, gnojownie lokalizuj poza podwórzem;
- jeśli kontaktujesz się z chorymi zwierzętami, szczególnie starannie dbaj o higienę osobistą. O chorobie natychmiast powiadom służby weterynaryjne;
- w razie stwierdzenia u zwierząt choroby zakaźnej, pracuj bezwzględnie w rękawicach ochronnych (np. gumowych), a w przypadku chorób przenoszonych drogą oddechową (np. gruźlicy, wąglika, gorączki Q) – pamiętaj o używaniu półmasek i okularów ochronnych;
- w przypadku stwierdzenia u zwierząt choroby zakaźnej, szczególnie starannie odkażaj pomieszczenia, wybiegi, urządzenia i sprzęt oraz odzież używaną przy ich obsłudze. Usuń i odkaż lub niszczyć (pal) ściółkę z otoczenia chorych czy padłych zwierząt oraz resztki paszy;
- dopilnuj, aby wszystkie osoby, które kontaktowały się z chorymi zwierzętami lub produktami pochodzącymi od nich, np. mlekiem, mięsem, jajami, poddały się badaniom lekarskim;
- ze zwierzętami chorymi i padłymi postępuj zgodnie z zaleceniami służb weterynaryjnych. Zwierzęta chore poddawaj leczeniu lub przeznaczaj na ubój z konieczności;
- podczas uboju noś gumowe buty, rękawice, fartuch ochronny oraz półmaskę.

Obsługą zwierząt powinny zajmować się osoby dorosłe (w miarę możliwości stale te same), sprawne fizycznie, nastawione przyjaźnie do zwierząt, przestrzegające zasad higieny, o stałych porach dnia. Należy pamiętać o tym, że powtarzalność czynności wykonywanych podczas obsługi zwierząt zmniejsza ich stres i nieprzewidywalne zachowania, co pozwala na odpowiednie poznanie i kształtowanie zachowań zwierząt, zaspokojenie ich potrzeb bytowych oraz pozwala zminimalizować ewentualne zagrożenia wypadkowe.

Opracowała:

Jadwiga Jadwińska
Specjalista PT KRUS

w Jeleniej Górze

Źródło:

www.gov.pl/krus

www.rok-w-gospodarstwie.pl

[Czasopismo: Rynek rolniczy](#)